

JämO förlorade i Arbetsdomstolen

Jämställdhetsombudsmanen, JämO, förlorade det uppmärksammade målet angående lönediskriminering av en barnmorska i förhållande till två klinikingenjörer. Arbetsdomstolen, AD, anser att den arbetsvärdering JämO byggt sin argumentation på är undermålig. JämO kommer nu att göra en ny arbetsvärdering.

Barnmorskan Kia Wetterberg i Örebro ansåg att hon var utsatt för otillåten lönediskriminering därför att hon har ungefär 4 000 kr mindre i lön än två klinikingenjörer i Örebro. Barnmorskan vände sig till JämO, som beslutade att driva frågan till AD som ett pilotfall. JämO hoppades att för första gången i Sverige få bevisat ett fall av lönediskriminering.

–Vi förlorade den här gången, Men vi går vidare med nya fall, säger JämO Lena Svenaeus. Vi har flera hundra anmälda fall av lönediskriminering.

Enligt Jämställdhetslagen ska otillå-

ten könsdiskriminering anses föreligga om en arbetsgivare tillämpar lägre lön för en arbetstagare än för andra arbetstagare av motsatt kön när de utför arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt.

För att bevisa att lönediskriminering förekommer har JämO låtit två personer utföra en arbetsvärdering. JämOs utredare kom fram till att barnmorskans arbete är mer krävande än de båda klinikingenjörernas.

Arbetsdomstolen konstaterar att JämOs utredare inte följt de anvisningar som finns om hur arbetsvärderingsmetoden ska användas. Det innebär t ex att utredarna arbetat ensamma, representanter för arbetsgivare, någon fackförening eller oberoende expert har inte medverkat. De medicinskt ansvariga läkare som hörts i målet har också haft kritiska synpunkter på beskrivningen av barnmorskearbetet.

Beskrivningarna inte likvärdiga

AD anser det finns en obalans mellan beskrivningarna av barnmorskearbetet och klinikingenjörernas arbeten. Beskrivningarna av barnmorskearbetet kännetecknas av en utförlighet som sak-

nar motsvarighet i beskrivningarna av klinikingenjörernas arbeten. AD riktar en del kritik mot utredarnas bedömningar, men går inte in i detalj på det eftersom värderingarna är så bristfälliga.

AD utesluter inte att det är möjligt att använda en systematisk arbetsvärdering för att påvisa att två olika arbeten är likvärdiga. Men AD tror att det är en svår uppgift i de fall det handlar om så olika yrken som i det här fallet.

Den brist som ligger i obalansen i värderingarna anser AD särskilt allvarlig eftersom den inte har reparerats genom övrig utredning i målet. AD anser därför att det inte finns något säkert underlag för arbetsvärderingarna.

ADs slutsats blir att JämO inte har förmått visa att barnmorskans arbete är minst likvärdigt med klinikingenjörernas arbeten. Mot bakgrund av detta tar AD inte ställning till hur stora löneskillnaderna ska vara eller om löneskillnaderna har samband med könstillhörigheten.

JämO har alltså beslutat göra en ny arbetsvärdering i fallet. I höst avgör JämO om det ska bli en ny stämningsansökan till AD i samma mål.

Kristina Johnson

Ny policy för förbundsservice i anmälningssärenden

Drygt 200 medlemmar per år begär hjälp från Läkarförbundet i anmälningssärenden. Centralstyrelsen har beslutat att alla medlemmar ska kunna få kostnadsfri basservice i anmälningssärenden.

Det vanligaste när en medlem har blivit anmäld till HSAN, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, är att medlemmen ringer till förbundet och ber om råd. Efter rådgivning författar medlemmen i allmänhet själv ett förslag till inlägga som granskas av en förbundsjurist och ibland av en konsultationsläkare.

I vissa fall skriver konsultationsläkaren också ett utlåtande som används som sakkunnigbevisning i ärendet. Tidsåtgången på kansliet brukar vara två till tre timmar.

När ärenden överklagas till kammarrätt eller regeringsrätt blir förbundets insats betydligt mer omfattande. I regel författas inlagorna i dessa fall av förbundsjuristen, som brukar få lägga ner

mellan 10 och 20 timmars arbetstid på ett sådant ärende.

Ansvarsrådets policy är att inte ge biträde i ärenden där förbundets konsultationsläkare inte anser sig kunna stödja medlemmen ur medicinsk expertsynpunkt.

Denna förbundsverksamhet kostade förra året ca en miljon kronor. Under senare år har dessa kostnader fördelats lika mellan förbundet, Salus och Trygg-Hansa. Men på grund av ändrade regler är det inte längre möjligt för försäkringsbolagen att lämna administrationsbidrag i denna form. Bidragen upphörde därför vid senaste årsskiftet.

Försäkring träder in

Centralstyrelsen har beslutat att alla medlemmar ska kunna få kostnadsfri basservice i anmälningssärenden. Det handlar om de enklare ärenden som tar några få timmar i anspråk.

I realiteten innebär detta ingen ändring för medlemmarna jämfört med tidigare praxis.

I de mer arbetskrävande fallen inne-

bär den nya policyn däremot en förändring. När basservicen är utnyttjad kommer den anmälda medlemmen att bli tillfrågad om dennes rättsskyddsförsäkring kan utnyttjas. Ca 21 000 medlemmar har rättsskyddsförsäkring genom Salus som täcker anmälningssärenden.

Kan försäkringen utnyttjas görs en skadeanmälan och förbundsjuristen anmäler sig som ombud. I dessa fall kommer förbundet inte att begära att medlemmen betalar självriskan i försäkringen utan man nöjer sig med den del som försäkringsbolaget betalar ut.

I genomsnitt handlar det per år om ca 20 ärenden som tar 10 timmar och ca 20 ärenden som tar 20 timmar i anspråk.

Den modell centralstyrelsen valt innebär att förbundet får täckning för ungefär hälften av sina kostnader i anmälningssärenden. Merparten av anmälningssärendena handhas på förbundet av förbundsjurist Margareta Berg. En del ärenden tas om hand av förbundsjurist Rolf Kristensson eller chefsjurist Jan Schöldström.

Kristina Johnson